

RAKENNUSTEN PURKAMINEN

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Koulutus on rahoitettu Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineellä (RRF), joka on EU:n elpymisvälineen (Next Generation EU) suurin ohjelma. Rahoituksen on myöntänyt Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus. Palvelukeskus edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta. Palvelukeskuksen toimintaa ohjaavat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö.

LAINSÄÄDÄNTÖ JA VIRANOMAISMÄÄRÄYKSET

Suomen lainsäädännössä on eri tason

määritelty velvoitteita ja rajoitteita mm.
haitallisten aineiden tutkimisvelvoitteeseen,
niiden kanssa työskentelyyn ja altistumisriskeihin
liittyen.

LAINSÄÄDÄNTÖ JA VIRANOMAISMÄÄRÄYKSET

- Myös Euroopan unionin säätämät haitallisia aineita koskevat säädökset ovat velvoittavaa lainsäädäntöä.
- Rakennuksen purkuhankkeeseen ryhtyvän tulee selvittää, onko kohteen rakenteissa haitallisia aineita ja huomioida haitallisten aineiden vaikutukset rakennushankkeen läpivientiin ja rakennusten jatkokäyttöön liittyen.
- Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee jo hyvissä ajoin hankkeen suunnitteluvaiheessa tiedostaa, että hankkeen läpivientiin vaikuttaa oleellisesti haitallisia aineita koskevat säädökset ja huomioida ne hankkeen toteutuksessa.

PURKUTYÖTÄ KOSKEVAT LAIT JA SÄÄDÖKSET

Asbestilainsäädäntö

Laki eräistä *asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista* 684/2015

- Laissa on mm. määritelty asbestipurkutöiden tekeminen luvanvaraiseksi toiminnaksi. Muiden haitallisten aineiden osalta purkutöissä on ohjeistus käyttää yritystä, jolla on kokemusta vastaavista purkutöistä.

Valtioneuvoston asetus *asbestityön turvallisuudesta* 798/2015

PURKUTYÖTÄ KOSKEVAT LAIT JA SÄÄDÖKSET

Työturvallisuuslainsäädäntö

Valtioneuvoston asetus *rakennustyön turvallisuudesta* 205/2009

Valtioneuvoston asetus *syöpäsairauden vaaraa aiheuttavista, perimää vaurioittavista ja lisääntymiselle vaarallisista tekijöistä työssä* 131/2024

➡ asetus kumoaa työhön liittyvän syöpävaaran torjunnasta annetun Vna 1267/2019 ja lyijytyöstä annetun Vnp 1154/1993

Työturvallisuuslaki 738/2002

Valtioneuvoston asetus *rakennustyön turvallisuudesta* 205/2009

Valtioneuvoston asetus *työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta* 403/2008

Valtioneuvoston päätös *henkilösuojainten valinnasta ja käytöstä työssä* 1407/1993

MUITA PURKUTYÖTÄ KOSKEVIA LAKEJA JA ASETUKSIA

Jätelainsäädäntö

Jätelaki 646/2011

Valtioneuvoston asetus jätteistä 179/2012

Maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntö

Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999

Maankäyttö ja rakennusasetus 895/1999

Ympäristölainsäädäntö

Ympäristönsuojelulaki 527/2014

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta 713/2014

Muu lainsäädäntö

Terveysturvallisuuslaki 763/1994

Laki eräistä naapuruussuhteista 26/1920

MUITA NOUDATETTAVIA ASIAKIRJOJA

RATU-kortit esim.

- RATU 82-0347 Asbestia sisältävien rakenteiden purku
- RATU 82-0381 Kivihiilipikeä sisältävien rakenteiden purku
- RATU 82-0382 PCB:tä ja lyijyä sisältävien saumausmassojen purku
- RATU 82-0383 Kosteus- ja mikrobivaurioituneiden rakenteiden purku
- RATU 82-0384 Tavanomaiset purkutyöt. Vaaralliset aineet – käsittely ja suojaus. Menetelmät.
- RATU S-1221 Purkutöiden suunnittelu.
- RATU 82-0379 Purkutyöt. Menekit ja menetelmät

Rakennusurakan yleiset sopimusehdot, YSE 1998

PURKUKARTOITUS

- Vapaaehtoisesti tehtävä purettavan rakennuksen materiaalien kartoitus. Sen tarkoitus on mahdollistaa purkumateriaalien hyödyntäminen jätehierarkian mukaisesti ja tehostaa kiertotaloutta.
- Kartoituksessa tunnistetaan uudelleenkäytettävät ja kierrätyskelpoiset materiaalit, rakennusosat ja niiden määrät sekä mahdolliset haitta-aineet.
- Purkukartoituksen vapaaehtoisuus ei kuitenkaan poista velvollisuutta selvittää rakenteissa mahdollisesti esiintyvät haitta-aineet. Esimerkiksi *asbestikartoitus on pakollinen kaikissa ennen v. 1994 rakennetuissa rakennuksissa.*
- Purkukartoitus säilyy vapaaehtoisena 1.1.2025 voimaan astuvassa uudessa rakentamislaisissa.

PURKUKARTOITUS

- Purkukartoituksen tietoja voidaan hyödyntää rakennus- ja purkuluvan yhteydessä edellytettävän rakennus- ja purkujäteilmoituksen laatimisessa.
- Purkukartoituksen ja purkutöiden yhteydessä on kiinnitettävä erityisesti huomiota POP-yhdisteitä sisältävien materiaalien pitämiseen erillään kierrätyskelpoisista materiaaleista (esimerkiksi palosuojatun EPS-eristeen pitäminen erillään palosuojaamattomasta EPS-eristeestä).
- Rakennuttaja tekee purkuohjelman. Purkuohjelmassa esitetään kohdetiedot, terveydelle vaarallisten aineiden kartoitus, purkutuoitteiden kartoitus, purkutyön vaativuus, turvallisuusasiakirja, ilmoitukset ja luvat, purkutyön aikataulu, tarjouspyyntö- ja sopimusasiat.

HAITTA-AINETUTKIMUSRAPORTTI

- Haitta-ainetutkimusraportista tulee selvittää mahdollisimman selkeästi ne rakennuksen alueet, joissa haitta-aineet tulee ottaa huomioon purkusuunnittelussa.
- Rakennuttaja käyttää haitta-ainetutkimusraporttia lähtötietoina turvallisuusasiakirjan laadintaan.
- Turvallisuusasiakirjassa esitetään rakennushankkeen ominaisuuksista, olosuhteista ja luonteesta aiheutuvat vaara- ja haittatekijät sekä rakennushankkeen toteuttamiseen liittyvät työturvallisuutta ja työterveyttä koskevat tiedot.

TURVALLISUUSASIAKIRJA

Rakennuttajan on laadittava rakentamisen suunnittelua ja valmistelua varten turvallisuusasiakirja, jossa on esitetty:

- rakennushankkeen tiedot
 - olosuhteista ja luonteesta aiheutuvat vaara- ja haittatekijät
 - rakennushankkeen toteuttamiseen liittyvät työturvallisuutta ja työterveyttä koskevat tiedot
 - tarvittavilta osin töiden yhteensovittamiseen liittyvät näkökohdat
-
- Rakennuttajan on laadittava rakennustyön toteutusta varten kirjalliset turvallisuussäännöt.

 - Rakennuttajan on myös huolehdittava, että edellä mainittujen asiakirjojen mukaiset asiat huomioidaan ja määräyksiä noudatetaan.

RISKIEN ARVIOINTI JA PURKUSUUNNITTELU

- Pää toteuttaja aloittaa kohteen riskien arvioinnin tarjous- ja sopimusvaiheessa. Riskien arvioinnin lähtötietoina ovat rakennuttajan työn toteutusta varten tehty turvallisuusasiakirja.
- Pää toteuttaja päivittää rakennuttajan turvallisuusasiakirjan yksittäisen toimeksiannon, esimerkiksi purkutyön osaksi.
- Purkusuunnittelu tulee tehdä purkutyön turvallisuusasiakirjan edellyttämässä laajuudessa.
- Urakoitsija laatii purkutyösuunnitelman, jossa esitetään purkutapa rakenteittain.

PURETTAVAT RAKENNUKSET OVAT MATERIAALIPANKKEJA

- Materiaalit vapautuvat purettavista rakennuksista uudelleenkäyttöön tai ne kierrätetään.
- Materiaalit ohjataan energiapoltoon tai poistetaan kierrosta vain, jos niitä ei voida enää hyödyntää muulla tavoin.
- Uusia innovaatioita/hankkeita kehitellään materiaalien uudelleenkäyttöä ajatellen (esim. vanhojen betonielementtien uudelleenkäyttö).
- Tieto rakennuksessa käytetyistä materiaaleista ja tuotteista on arvokasta ja mahdollistaa hiilijalanjalan arvioinnin, ohjaa rakennuksen käyttöä, ylläpitoa ja huoltoa sekä luo edellytykset materiaalien hyödyntämiselle, kun rakennus tai osia siitä puretaan.

Lähteet:

www.finlex.fi

RATU-kortisto

Haitalliset aineet rakentamisessa RT 103501, Tutkijan ohje (2022, Rakennustieto)

Rakentamisen kiertotalouden sanakirja (03.05.2023, Green Building Council Finland)